

VEČERNI LIST

Cena založbe po pošti K 40.—, za Ljubljano K 36.—
 polletna " " 20.— " " 18.—
 četrtletna " " 10.— " " 9.—
 mesečna " " 3'30. " " 3'—
 Uredništvo in uprava: Kopitarjeva ulica 8. — Telefon 59.

NEODVISEN DNEVNIK

Izmeriti: Enostolna pešturica (50 mm široka in 8 mm visoka ali nje prostor) za enkrat po 50 vin., za dva-
 ta večkrat po 45 vin. — Ob sobotah dvojni terti. —
 Poslano: Enostolna pešturica K 1'—, — tihajo vsak
 dan, izjemši nedelje in praznike, ob 3. uri popoldne.

Za slovansko bogoslužje.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Zeneva, 18. februarja. Kakor se poroča iz Rima, je bil pred kratkim splitski škof Carič kot prvi izmed jugoslovanskih škofov v Vatikanu. Tam je predložil ono pastirsko pismo, v katerem se jugoslovan-

ski škofje izjavljajo za slovansko bogoslužje. Škof je bil zelo dobrohotno sprejet. Škof Carič je iz Rima nadaljeval svojo pot v Pariz.

Zakaj je Jovanović odstopil?

Belgrad, 18. februarja. (Lj. k. u.) Jugoslovanski dop. urad poroča, da leži vzrok demisije ministra za prehrano, Jovanovića, v prvi vrsti v njegovem slabem zdravstvenem stanju, ki je oviralo, da se ni mogel posvetiti v taki meri svojim nalogam, kakor bi to bilo potrebno. V svoji ostavki opozarja minister na težkoče, s katerimi

se je imelo in se ima še boriti njegovo ministristvo. Zagovarja režim vezanega prometa, v katerem vidi edino sredstvo, da se preskrbi vse dežele z potrebnim živežem. Naposled apelira na vladu, naj olajša njegovemu nasledniku delo in mu da širša pooblastila.

Beda v Srbiji.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Požarevac, 18. febr. Vsled pomanjkanja živeža, se je tukaj pojavilo dovolj močno gibanje revnih slojev. Ljudstvo je v

težki bedi. Zaradi tega se je vršil preteklo nedeljo tukaj veliko zborovanje, ki se je pečalo z vprašanjem, kako odpomoči bedi.

Kdo bo prehranjevalni minister?

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Belgrad, 19. februarja. Kot kandidata namesto odstopivšega prehranjevalnega ministra M. Ž. Jovanovića se imenujeta

dr. Vojislav Marinković ali njegov brat Pavle Marinković, srbski poslanik v Bukarešti.

Nova italijanska mobilizacija.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Belgrad, 19. februarja. Jugoslovanski dopisni urad je prejel z Reke naslednjo vest: Italija mobilizira nekatere starejše letnike. Zaradi tega vlada v zaveznikih

krogih entente na Reki veliko ogorčenje, ker hoče Italija z mečem zastopati svoje imperialistične težnje proti Jugoslovanom.

Italijanski vohuni v Zagrebu.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Zagreb, 19. febr. Zagrebska policija je zaprla dva italijanska vohuna, ki sta često prihajala z reke v Zagreb ter pro-

čala italijanskim časopisom o uporih, preganjanjih ter sovražstvu med Hrvati in Srbi.

Prvi odstop.

Ni še tega dva meseca, kar smo dobili svojo prvo vlado kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev, in že nam poročajo iz Belgrada, da je kabinet dobil prvo luknjo: odstopil je prehranjevalni minister M. Ž. Jovanović. Kako značilno je, da je prvi moral odstopiti ravno prehranjevalni minister! V poluradnem obvestilu, ki ga razpošilja jugoslovanski dopisni urad, zatrjuje sicer odstopivši minister, da odhaja v pokoj zaradi rahlosti svojega zdravja, a pristavlja takoj več drugih stvari, ki so dokaz, da mu ni le zdravje postalo prerahlo, ampak da so se mu tudi prehranjevalne razmere preveč razrahljale. Jovanović sam je spoznal, da tako ne pojde več, in ni hotel več nositi odgovornosti za prehranjevalni urad v Jugoslaviji. Dal je odstopu osrednji vladi nekaj nauka, zlasti pa je izrazil željo, naj bi opremila prihodnjega prehranjevalnega ministra z obširnejšimi pooblastili.

Vsa osrednja vlada se ima boriti z velikanskimi težkočami in vsi ministri bi imeli več ali manj razloga, da obupajo. A vendar ni čuda, da je prvi obupal načelnik prehrane. Glede prehrane vlada v državi nered, da si ga večjega ni mogoče misliti. Amerika nam pošilja živež in Italijani ga plenijo. Na Češkem kupujemo sladkor, ki pa ne more preko Dunaja. Na Nemškem smo naročili sol, a ko je plačana, je ne moremo uvoziti, ker Nemška Avstrija tega ne dovoli. Vsakega vagona ameriške moke, ki se nam obljubi, a ne pride, se razveselimo kakor otroci. Med tem časom pa leže v naši žitnici, v Sremu, Bački in Banatu, velikanske zaloge žita, ki bi ga ljudje radi prodali, pa ne smejo. Zakaj? Oddajati ga morajo na Hrvatskem osnovanim centralam, katerih maloštevilni gospodarji bogate z našo lakoto. Cene so popolnoma neurejene in neenotne. Medtem ko plačujejo pri nas najboljšo živino po 4 K 50 vin., jo na Hrvatskem prodajajo po 8 K, 10 K, tudi 12 K. Posledica je, da se na hrvatsko-slovenski meji razvija preživahna tihotapska kupčija in da ostajamo tudi sami brez mesa. A to bi se preneslo, če bi imeli zavest, da smo od svojega pomagali hrvatskim bratom — a te žalibog nimamo, kajti naši sosedi morajo le na ta način plačevati tako visoke cene, ker prodajajo

živino dalje — Italijanomi! Vrh vseh tega narašča beda v Srbiji bolj in bolj, prometnih zvez z njo ni, železnice so še vedno poškodovane, mostovi razdrti in ljudje so v notranjosti Srbije jeli klicati po kruhu.

Ob vsem tem je razumljivo, da je preračunljivi minister svoje posle odložil in da zahteva za svojega naslednika večje moči. Ta naslednik ne potrebuje le večjih pooblastil, ampak vso moč. Če kje, je tukaj umesten diktator!

Ministri v Zagrebu.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Zagreb, 19. febr. Včeraj popoldne sta prispela v Zagreb ministra Svetožar Prišičević in dr. Edo Lukinić.

Srbska opozicija.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Belgrad, 19. februarja. V nedeljo je bila tukaj seja predstavnikov bloka opozicijskih strank, ki so bili za časa vojske izvoljeni na Krfu.

Proti dr. Mandiću.

Belgrad, 19. februarja. V političnih krogih, ki so doslej zelo simpatizirali s Hrvati v Bosni in Hercegovini, je veliko nezadovoljstvo vsled tega, ker je Hrvatska narodna zajednica imenovala za svojega delegata v državno veče tudi dr. Nikola Mandića, katerega preteklost za časa avstrijskega režima vzbuja nezaupanje.

Šolski uspehi.

Maribor, 18. februarja. (Lj. kor. urad.) Štetje na nemških, oziroma šulferajnskih šolah je pokazalo, kako malo pravih nemških otrok so poučevale te šole, nasprotno pa, kakšna pretežna večina slovenskih otrok se je ponemčevala v teh šolah. Tako je n. pr. štetje v Zlatnjem vrhu pri Cmurku pokazalo, da je bilo med 220 otroki, samo 40 nemških.

Maribor, 18. februarja. (Lj. k. u.) Nemci, zlasti na Zgor. Štajerskem, občutijo naraščaj inteligence, ki se je dosedaj redila po naših pokrajinah, tako globoko, da so na srednjih šolah pričeli goniti proti svojemu lastnemu naraščaju. Tako so te dni ob sklepu drugega šolskega tečaja na Zg. Štajerskem v Ljubnu v tretjem razredu od 32 dijakov vrgli 12, med njimi seveda vse Slovence, v četrtem razredu je od 28 dijakov padlo 18 dijakov.

Nemško-avstrijska vlada.

Dunaj, 18. febr. (Lj. k. u.) Dunajski kor. urad poroča: Ker v novo izvoljeni poslanski zbornici nobena stranka nima absolutne večine, pride najbrže do koalicijske vlade, sestavljene od vseh strank. Socialni demokrati bodo za svojo stranko morda zahtevali mesto državnega predsednika, kakor tudi ono državnega kancelerja. Na tem mestu ostane najbrže tudi zanaprej dr. Karel Renner. Mesto predsednika narodne skupščine bo določeno krščanskim socialistom ali pa nemškim nacionalcem.

Jugoslovanska mirovna delegacija edina.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Belgrad, 19. februarja. Jugoslovanski dopisni urad je zvedel od zelo avtoritativne osebe, ki se je vrnila iz Pariza v Belgrad, da vlada med jugoslovansko delegacijo Pasićem, dr. Trumbićem, dr. Ves-

nićem, dr. Zolgerjem in ostalimi jugoslovanskimi delegati najlepše soglasje in popoln sklad. Vse nasprotne govorice so popolnoma izmišljene.

Jugoslovanska nota Wilsonu.

New York, 18. febr. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Neposredno pred odhodom je bila Wilsonu izročena formalna nota jugoslovanske države. V noti izjavljajo Pasić, Vesnić in Trumbić v imenu vlade Srbije, Hrvatov in Slovencev svojo pripravnost, da predložijo teritorialna sporna vprašanja Wilsonu v razsodbo. To pa zaradi tega, da se doseže prijateljski

sporazum, predno pade odločitev glavnih vprašanj na mirovni konferenci. Predmet tega posvetovanja ne bo samo vprašanje Reke in Dalmacije, temveč tudi nasprotujoče si londonski in rimski dogovor. Nota iste vsebine je bila dostavljena tudi italijanski delegaciji. Jugoslovani so izjavili, da želijo rešitev teh vprašanj v skladnosti z Wilsonovimi 14 točkami.

Nova madžarska politika.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Belgrad, 18. februarja. V Budimpešti je dozdevno zmagala struja, ki zastopa mnenje, da je treba najti sporazuma z

Jugoslavijo. Madžarska vlada išče nepretrgoma stikov z Belgradom.

Stavke v Zagrebu ne bo.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Zagreb, 19. februarja. Do napovedane generalnega štrajka ne bo prišlo, ker

je kartel delavskih zvez izjavil, da bi se generalnega štrajka ne udeležil.

Italija se bliža revoluciji.

Curih, 18. febr. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad javlja: Italijanski poročevalec sta »Zürcher Tagesanzeiger« poroča svojemu listu, da se Italija bolj in bolj bliža revoluciji. Železniški delavci zahtevajo veliko povišanje svojih mezd in 40 urni delavnik na teden. Razen tega se zbirajo

v železničarske svete. V vseh mestih je število brezposelnih neverjetno veliko. Njihovo nastopanje ogroža javni mir, tako da je vlada deloma odgodila demobilizacijo. Položaj v severni in v srednji Italiji je resen, zlasti pa v južni Italiji, kjer ljudstvo vsled lakote umira.

Spekulacije ententnih častnikov z živili.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Novi sad, 16. februarja. (Brzojavno poročilo.) Ententni častniki izvažajo iz Bačke ne samo po železnici, ampak tudi v velikih vojaških avtomobilih živila na Mažar-

ske, kjer delajo velike kupčije. (Na Slovenskem pa nam vsega primanjkuje. Opozorjamo centralno vlado v Belgradu na te škandalozne razmere.)

Proti dunajskim Čehom.

Praga, 18. febr. (Lj. k. u.) Glasom Čehoslov. tisk. urada piše »Venkov« na vodilnem mestu z napisom: »Preveč ne moremo prenesti!« Nižje avstrijske volitve v narodno skuščino so nov grozen dokaz nemške samolastnosti in neške nasilnosti. Najdivje so nastopali proti Čehom nemški socialni demokrati. Ob teh okoliščinah se moramo čuditi, da je bilo na Dunaju 65.000 oseb, ki so navzlic krutemu terorju glasovali za Čeha. Ako bi mi pri volitvah v Pragi nastopali z enakimi nasilnostmi proti Nemcem, ne bi bil oddan v Pragi niti en nemški glas.

Po volitvah na Dunaju.

Dunaj, 18. febr. (Lj. k. u.) Čehoslov. tiskovni urad poroča: V včerajšnjem večernem povelju je poveljeništvo narodne obrane sporazumno z vojaškimi sveti pozvalo dunajsko narodno obrano, da z manifestacijo pred parlamentom proslavi socialno demokratske volilne zmage. Z rdečimi zastavami, rdečimi kokardami na čepicah in neštetimi zastavicami so ob 10. dopoldne prikoračili posamezni deli narodne obrane z godbo na čelu pred parlament. Povsod jih je občinstvo živahno pozdravljalo. Pred parlamentom so imeli nekateri novoizvoljeni socialni demokrati

ski poslanci govore. Dr. Friderik Adler je rekel: Nedelja je pokazala, da je proletarijat odločen, izvesti ne samo obrambo demokracije, temveč izvojevati zmago tudi socializmu. Proletarijat ne bo miroval, predno ne bo zagotovljena socialistična republika. Drž. podtajnik dr. Deutsch je naglašal, da je prva naloga socialnih demokratov, socializacija vseh obratov in industrije, kakor tudi izročitev vsega narodnega gospodarstva v posest ljudstva. Kot zadnji govornik je povzel besedo predsednik Seitz, ki je rekel med drugim: Po vsej štežli, po vsem svetu vidim plapolati rdečo zastavo, zastavo ljubezni, večnega miru in srece za človeštvo.

Dunaj, 18. febr. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Na poslopu državnega urada za vojaštvo so danes dopoldne razvili rdečo zastavo. Kakor je zvedel Čehoslovaški tiskovni urad, zahteva narodna obrana, da odstopi državni tajnik Mayer in stopi na njegovo mesto državni podtajnik socialni demokrat dr. Deutsch. Drž. tajnik dr. Mayer je protestiral proti izobesjenju rdeče zastave na poslopu državnega urada, nakar mu je pa predsednik vojaškega sveta, Kunz, izjavil, da protesta ne more vzeti na znanje. Pred državnim uradom so vojniki tudi prsa Radeckijevega kipa pokrili z rdečim blagom, češ, da nosi odlikovanje cesarja Franca Josipa. Tudi proti temu je protestiral državni tajnik, pa brez uspeha.

Mirovni pogoji Nemčiji.

Pariz, 18. februarja, (Lj. k. u.) Dunaj, kor. urad poroča: Po neki vesti »Reuterjevega urada« je skoro gotovo, da bodo končni mirovni pogoji glede nemške mornarice obsegali nastopne točke: Razrušitev vseh trdnjav na Helgolandu in utrdbnih naprav v Kielski ožini, odprtje ožine (preliva) v svrhu navadnega prometa. Nemčija bo obdržala mornarico, ki bo zadostovala za obrambne namene.

Pariz, 18. februarja, (Lj. k. u.) Glasom Dunajskega kor. urada poroča »Agence Havas«: Maršal Foch je včeraj popoldne poročal zastopnikom veseli o sprejetju pogojev za premirje po Nemčiji. Pomisliti je, da ima podaljšanje premirja samo začasen značaj ter da se bo prejšnjemu nadomestil s končnoveljavnim premirjem do podpisa preliminarnega miru. Po določitvi tega končnega premirja bi smela Nemčija imeti vojsko največ 25.000 mož, da si varuje notranji položaj. Mogoče je, da bo Foch v stanu Nemcem v četrtek ali petek naznaniti končnoveljavne pogoje. Komitej mirovne komisije se je v svoji zadnji seji pečal samo z obnovitvijo premirja, tako, da razprava o ruskem problemu sploh ni prišla na vrsto. Končna rešitev vprašanja se bo zakasnela za nekoliko dni. Danes bo konferenca poslušala srbske zastopnike.

Zeneva, 18. februarja, (Lj. k. u.) Čehoslovaški tisk. urad javlja: Kakor poroča »Daily Mail«, je maršal Foch stavil v medzavezniškem kronskem svetu nastopni predlog: Reka Ren bo vojaška meja Nemčije, ne pa tudi politična. Francija ne bo zahtevala nadzorstva nad nemškim ozemljem. ležečim na levem bregu Rena, pač

pa varstva, da Nemčija tamkaj ne bo imela nobenih vojaških naprav, skladišč za strelivo in orožje, kakor tudi ne utrdb in trdnjav. Tudi naborov Nemčija v tem ozemlju ne sme izvrševati.

Poljske stranke.

Dunaj, 18. februarja, (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad javlja: Tiskovni urad poljskega poslaništva na Dunaju poroča: Po vesteh, dospelih iz Varšave, se je v poljskem državnem zboru ustanovilo nastopnih šest večjih stranknih skupin, in sicer pod vodstvom nacionalnih demokratov stoječi nacionalni ljudski klub, ki šteje 107 članov, klub poljske ljudske stranke, kateri pripadajo tudi Stapinskijeva in Okonova skupina. Ta šteje 60 članov. Vitoševa skupina, kateri se je pridružila tudi narodna zveza bivšega kraljestva, šteje 41 članov, zveza poljskih socialistov šteje 32 članov, nacionalna delavska zveza s 17 člani, med temi dva iz Poznanjskega, skupina konservativcev 10, židovska z 9, demokratska skupina iz Galicije s 5 poslanci in nemška skupina z 2 članoma.

Odstop ameriškega poslanika.

Berlin, 18. febr. (Lj. k. u.) Dunaj, kor. urad poroča: Demisijski pariškega poslanika Zjedinenih držav Sharpa je pripisati nesporazumljenju z Wilsonom. Sharp je baje francosko stališče o mirovnem vprašanju pregoreče zastopal.

Iz Petrograda.

London, 18. februarja, (Lj. k. u.) Glasom Dunaj, kor. urada je po vesteh »Reuterjevega urada« položaj v Petrogradu in Moskvi hujši, kakor je bil sploh kdaj.

Jutrišnja številka »Večernega Lista« bo zaradi tiskarskih težkoč obsegala štiri strani.

Iz pokrajine.

kr Poverjenik za uk in bogočastje dr. Verstovšek se je mudil danes v Mariboru ter posetil generala Maistra in okrajnega glavarja dr. Lanjšiča in voditelje strank. Jutri se odpelje v Belgrad, kjer bo konferiral z ministrskim podpredsednikom dr. Korošcem.

kr Iz ujetništva na Koroškem se je oglašil Rudolf Potočnik, bivši vojni kurat v Beljaku. Piše svojem prijatelju na Breznico sledeče: Doletela me je velika sreča, da sem na koncu vojne postal vojni ujetnik. Po Sv. treh kraljih sem namreč hotel iti v Beljak domov. Prošt v Beljaku me je pregovoril, da sem šel 5. in 6. januarja v Podkloster maševati, ker je dr. Cukala pobegnil. Pametneje ni mogel storiti. A na mesto njega je zadela mene žalostna usoda. Podkloster je padel, mene so s tremi

oficirji prignali v Breže. Vseh skupaj nas je 13. Godi se nam kot pač v ujetništvu. Koroška vlada mi je sicer dovolila, da smem maševati, ali če bom maševal ali ne, odločuje infanterist. Če se mu ljubi, me pride iskat, če ne, pa ne. Z duhovščino ne pridem nič v stik. Časopisi so nam prepovedani. Z mojo prtljago, ki sem imel že vso povezano, ne vem, kaj se je zgodilo. Oficirji soujetniki so sami mladi fantje, veseli in poskočni. Kartamo in pojemo. Vsak dan bi morali iti eno uro na sprehod, seveda če se gospodom stražnikom poljubi. Upamo, da bo teh komedij kmalu konec.

kr Poziv! Goriški učitelji in učiteljice, vpokojenci in vdove, kateri niste še zadostili prizivu višjega šolskega sveta, storite to takoj, ker — dogovorno z referentom višjega šolskega sveta — se bodo pričele nakazovati draginjske doklade v ponedeljek, dne 24. t. m. in v to svrhu so potrebni zahtevani dokumenti. Odsek.

kr Proga šipile — Radgona, ki je bila svojčas od nemških tolp med Cmurekom in Radgono na več mestih razdejana, je z jutrišnjim dnevom za osebni promet zopet v toliko popravljena, da bodo vozili vlaki od Špilja do Ljutomera.

kr Poštno nakaznični promet z Nemško Avstrijo ustavljen. Na povelje centralne vlade se mora z 20. februarjem 1919 ustaviti poštni nakaznični promet z Nemško Avstrijo. Nakaznice, ki so oddane do vštete 19. februarja 1919 se bodo še izplačale, od 20. februarja naprej oddane nakaznice se bodo povrnila neizplačane.

kr Velik požar v Trstu. Velik požar, ki je izbruhnil v delavniški baraki tržaške ladjedelnice v Trziču in ki se je razširil zelo hitro, je uničil skoro polovico te ladjedelnice. Škoda znaša okoli pol milijona kron.

kr Ponesrečen italijanski hidroplan. Pred nekaj dnevi je v Trstu ponesrečil italijanski hidroplan. Plul je nad mestom in luko, kar se je zvrnil iz višine treščil v morje pred novo luko. Aparat se je polomil; pilota italijanskega častnika so našli mrtvega v morju.

kr Društvo geometrov v državi SHS se je 15. t. m. ustanovilo v Zagrebu. Zastopane so bile vse jugoslovanske dežele, razen Dalmacije, katere zastopniki niso dobili potnega dovoljenja. Vojaški geografski zavod v Belgradu je poslal na ustanovni občni zbor inženirja polkovnika Boškovića in še dva druga častnika. V predsedstvo so bili izvoljeni polkovnik Bošković, profesor geodezije Horvat in civilni geometer Kreković.

kr Vsak dan meso bodo zopet jedli Zagrebčani. Ustanovil se je nov konzorcij, ki bo skrbel, da bo Zagreb vsak dan preskrbljen z mesom po primerni ceni. Vsaka družina bo dobila »samo« 1 kg na dan.

kr Prehrana Dalmacije. Določili so, da dobi poslej po 300 gramov moke na dan in oscho ali 9 kg mesečno. Moka bo najboljša in bo stala vladu po 4 K kg, a prebivalstvo jo bo plačevalo po 3 K; razliko pokrije centralna vlada. Tudi mašč dospe v kratkem. Vsa živila preskrbuje Amerika.

Dogodki v Trstu.

Obsojeni železničarji izpuščeni.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Trst, 19. febr. Danes zjutraj je italijanska oblast v Trstu izpustila vse one železničarje, ki so bili obsojeni in zaprti radi stavke prejšnjih dni. Oblast je storila pod pritiskom ostalega delavstva, ki se je izjavilo solidarno in hotelo stavkati toliko časa, da bodo obsojeni železničarji oproščeni.

Trst, 19. febr. Vsled velikih železniških nesreč in neredov, ki so se zgodili na južni železnici, je zagrozilo francosko poveljstvo, da če Italijani sami ne uredijo te stvari, bo prevzela francoska oblast upravo južne železnice v svojo roko. Kot govorijo, niso Italijani znali ravnati z železniškim materijalom in so pokvarili 6 strojev.

Trst, 19. febr. Bivši državni poslanec Gasser, ki se je mudil v Rimu, se je vrnil 17. t. m. v Trst. V Rimu se je mudil radi laških aspiracij po Trstu. Vrnil se je zelo pobit, kar je znamenje, da laška stvar glede našega Primorja ne stoji trdno.

Trst, 19. febr. V Trstu se tudi splošno govori o tem, da se italijanska vojska umakne iz našega ozemlja. Vojaki, ki so nastanjeni po privatnih stanovanjih, zapuščajo te in se ne povračajo več. Nezadovoljnost med ljudstvom je splošna.

Železniška nesreča v Trstu.

Trst, 17. februarja. (Lj. k. u.) Katastrofa na tukajšnjem kolodvoru južne železnice je žalibog večja, kakor se je videlo na prvi hip. Več vagonov leži popolnoma razbitih kar na kupu in pod razvalinami je še mnogo trupel, katerih še niso mogli odpraviti, ker so kar zapicena med železjem in lesom voz. Izprva je bilo navedenih 150 ranjenih in mrtvih, število žrtev pa je žalibog večje. Od 450 vojakov, ki so bili v

vagonih, se ni rešila niti polovica. Dostop do kraja katastrofe, kjer se nadaljujejo delo za rešitev ponesrečenih, ni mogoč, ker je popolnoma zastražen po italijanskih vojakih.

Trst, 17. feb. (Lj. k. u.) O vzrokih strašne železniške nesreče, ki se je dogodila snoči na tukajšnjem kolodvoru južne železnice, se poroča od druge strani: Včeraj zvečer se je odpeljal iz Trsta daljši vlak samih vojakov, ki so potovali na dopust v Italijo. Ta vlak je moral dlje časa čakati v Nabrežini. Ko je hotel okoli enajstih ponoči nadaljevati svojo pot, je ostalo iz doslej še nepojasnjenih razlogov zadnjih deset voz ločenih od sprednjega dela vlaka, ki se je že jel premikati. Teh deset ločenih voz je jelo drčati nazaj in se spustilo, po navzdol viseči progi v čimdalje hitrejšem diru proti Trstu. Na telefonsko obvestilo iz Nabrežine so v Trstu premaknili tračnico na ta način, da so prileteli vozovi na mrtvih tir pred šiložem in da se je tako preprečila na kolodvoru vsaj druga večja nesreča. V ubeglih desetih vozovih je bilo okoli 450 vojakov. Sprednji vozovi so se pri sunku v Trstu popolnoma razsuli, zadnji vozovi so se manj poškodovali, tako da so vojak v zadnjih vozovih zadobili manjše poškodbe ali pa so se rešili, dočim se nahaja pretežna večina težko poškodovanih in mrtvih pod razvalinami sprednjih voz. Že medpotoma, ko so vozovi dirjali proti Trstu, je poizkusilo več vojakov skočiti iz voz. Prejkone so ostali ob progi mrtvi ali močno poškodovani; to se do sedaj še ni dalo dognati. Ko so dirjali vozovi iz Nabrežine navzdol, je zlezel vojak iz voza na streho in od tam k zavori. Žalibog njegovo prizadevanje ni moglo ustaviti voz v groznem diru.

Iz Ljubljane.

I Glasbena Matica. Na korist srbski Miročadi in slovenskim beguncem, koroškim in goriškim, izvaja v soboto in nedeljo, dne 22. in 23. februarja, v veliki dvorani »Uniona« izborni popolni orkester — vojaška godba SHS za spodnji Štajer iz Maribora dva velika sinfonična koncerta pod vodstvom svojega kapelnika Slovenca gospoda Ferdo Herzoga. Svoje izvirne skladbe bodeta dirigirala v koncertih tudi skladatelj Jan Pešta in Emil Beran. — Vstopnice za ta dva koncerta se prodajajo v predprodaji v trafiki v Prešernovi ulici št. 54. (V slučaju velikega navala za prodajo koncertnih vstopnic vhod skozi vezo.)

I Glasbena Matica. Spored prvega sinfoničnega koncerta slovenske vojaške godbe iz Maribora (45 do 50 izvrstnih godcev) obseza sledeče skladbe: 1. Anton Dvořák: Kmet navihanec. Uvertura, Op. 37. — 2. Schubert: Sinfonija v H-molu (nedovršena). — 3. I. Allegro moderato. II. Andante con moto. — 3. Jan Pešta: Ju-

goslavlja. Koncertna uvertura, posvečena generalu Maistru. — Odmor. — 4. Smetana: Višegrad. Prva sinfonična slika iz cikla »Mladost«. — 5. Goldmark: Sakuntala. Uvertura, Opus 13. — Koncertvodi kapelnik gospod Ferdo Hereog. — Začetek točno ob pol osmi uri zvečer.

I »... ulica števil 15«. Stal sem med dijaki. Govorili so o izpričevalih, o semestru, o nalogah, o tem, če bo lepo... Eden je razlagal v kotu: »Tako naš profesor razlaga literaturo. Ime, priimek, dan rojstva, šola, če se je pisatelj vedel v življenju dostojno ali nedostojno in nazadnje smrt ter nekatera imena njegovih del. Pa je konec.« Mislil sem si: Kako je za nekatere profesorje dobro, da je ta ali oni literat pijanec, strasten kadilec, ali odvažen človek v človeški družbi, ki ima celo dostojanstveno službo... Škoda se mi je zdelo, da je naših velikih mož tako malo generalov, višjih uradnikov, ravnateljev — vse drugače se da pripovedovati o teh, kot o pijancih, pri katerih preti nevarnost pohujšanja mladine, če samo zine njegovo ime. Pa dobro! Predstava se je začela. Kuria vas

se je razgrnila v vsi lepoti, reklamo smo brali iz besed, satiro na ljubljansko blato smo slišali, mnogo humorja v karikirani besedi in kretnji, manj v situaciji in zapletljaju. Igralci so igrali dobro in ljudje v ložah so brez dvoma z uspehom prebavljali večerjo, obrazi so se smejali kot solnce. Vsem tem svetujem, naj posetijo igro znova, ker privoščim slednjemu zabavo, ki je zanj primerna in posebno, ko je predpust in se na koncu igre sklenejo tri zaroke naenkrat. Samo eno mi je bilo žal — ker so dijaki ploskali ti igri. Bil sem prepričan, da imajo res take profesorje, kot sem slišal pred igro. Včasih dijaki nismo ploskali, kadar so ploskale lože, ko pa so lože dremale, smo ploskali mi. Mislili smo, da imamo prav.

I Organisation franco-slovène. Učni tečaji organizacije so že konstituirani in člani v kurze porazdeljeni. Člani naj blagovolijo dvigniti v torek in prihodnjih dneh v organizacijski pisarni svoje članške izkaznice, iz katerih je razvidna udeležitev v kurze. Objednem je plačati mesečno članarino po 10 K. Tečaji se pričnejo te dni. Vse potrebne informacije daje organizacijska pisarna, ki je odprta od 9. do 12. in od pol 3. do 6 ure.

I Državna podpora prijavljenim brezposelnim se izplačuje vsak petek onim z začetnimi črkami A do M in vsako soboto N do Ž, vsakokrat od 9. do 11. ure dopoldne na magistratu (bivša mestna posredovalnica za delo in stanovanja).

I Smrtna kosa. Emilija Šetinc, služkinja, 21 let. — vana Biassutti, posestnikova vdova, 66 let. — Fran Kovič, železn. delavec, 23 let. — Marjeta Rohrmoser, dninarica, 73 let. — Elizabeta Kovač, mestna uboga, 78 let. — Marija Turk, zidarjeva žena, 69 let. — Veronika Šterbenc, posestnikova žena, 46 let. — Marija Čučec, posestnikova hči, 36 let. — Anton Lani, kočar, hiralec, 55 let.

I Adresar za Ljubljano in Slovenijo. Neobhodno potrebna knjiga, na katero čakamo že nekaj let in katero trgovci in obrtniki tako nujno potrebujejo, ker je prejšnji adresar, v kolikor ga je še dobiti, postal tekom let neporaben in glede novih delov, kateri se priklapijo bivši Kranjski, nepopoln, je v delu. Uredništvo adresarja je prevzel to pot strokovnjak in bo knjiga, kakor se nam zagotavlja, v vsakem oziru prvovrstna. Ker bo ista vsebovala vse potrebne podatke iz širše Slovenije, naproša uredništvo adresarja, katero ima svojo pisarno v Ljubljani, Frančevo nabrežje št. 5, vse javne urade, tovarnarje, zadruga, trgovce, obrtnike in občinstvo sploh, da mu blagovoli na vsa vprašanja, s katerimi se bo še posebej obrnilo nanje, takoj in točno odgovoriti. Pojasnila glede objav, naročil itd. daje omenjeno uredništvo. Posebno se bo oziralo na to, da bo ta knjiga razširjena in poznana ne samo v celi Jugoslaviji, ampak tudi v Češkoslovaški, Franciji, Nemški Avstriji itd.

I Obrtno gibanje. Meseca januarja je pri mestnem magistratu priglasilo svoje obrti 12, odglasilo pa 17 strank. Priglasil so: Makso Sartary, Zabjak 3, instalacija hišnih telefonov. Marijana Beschmann, Stari trg 19. branjarja na stojnici. Rudolf

Jurman, Dunajska cesta 2, brivski obrt. Antonija Repe, Kongresni trg 9, trgovina s svežimi cveticami. Rudolf Vrtinik, Miklošičeva cesta 28, čevljarški obrt. Marija Jančar, Metelkova ulica 1, trgovina z mešanim blagom, izvzemši v § 38/5 o. r. omenjeno blago. Andrej Jager, Konjuška ulica št. 4, sobno slikarstvo. Tiskarska zadruga r. z. z. o. z., Sodna ulica št. 6, knjigotržni obrt. Anton Volka, Dunajska cesta 29, trgovska agentura in komisijska trgovina. Jožefa Bajec, rojena Grobelšek, Prešernova ul. 42, trgovina z mešanim blagom, izvzemši § 38/5 o. r. omenjeno blago. Rudolf Fritz, Rimska cesta 11, zakup gostilniške koncesije in Barbara Dolenc, Poljanska cesta 19, zakup gostilniške in krčmarske koncesije. — Odglasili so: Jakob Bergant, Krakovski nasip 16, žganjetoč. Franc Kodela, Poljanski cesta 25, prodaja sadja in pečenje kostanja. Marija Marvin, Cesta na loko 18, trgovina z deželnimi pridelki, kuretno, maslom, jajci in sadjem. Marija Kovač, Sp. Siska, stojnica, prodaja živil, izvzemši v § 38/5 o. r. omenjeno blago. Frančiška Strehar, Mar. Terezije cesta 11, trgovina z vinom v zaprtih steklenicah in sadjem. Makso Černak, Sv. Jakoba trg, trgovska agentura in komisijska trgovina. Josipina Val, Gradišče 7, trgovina z deželnimi pridelki in semeni. Katarina Krže, Vodniški trg, stojnica, prodaja mesečnih izdelkov. Franca Kovača vdova Marija, Sp. Siska 231, čevljarški obrt. Jožefa Lutin, roj. Bajt, Sv. Petra cesta 22, trgovina z drobnim in galanterijskim blagom ter vojaškimi potrebščinami. Ivana Bernarda stroci, Sv. Petra cesta 26, gostilničarski in krčmarski obrt. Neža Klombas, Rakovniška ulica 3, izkuharski obrt. Josip Kopač, Dunajska cesta, stojnica, prodaja piva v steklenicah. Tomaž Bricelj, Dunajska cesta 16, pleskarski obrt. Josip Klanjšček, Prule 6, prodaja vina v zaprtih posodah, sadja, zelenjave in deželnih pridelkov, ter Marija Kregar, Sv. Petra cesta 25, trgovina z mešanim blagom izimši v § 38/5 o. r. omenjeno blago.

Politična kronika.

p Ob osnutju Pribeževičeve »državotvorne« stranke ugotavlja »Novo Vrijeme«, da v odborih nista zastopani ne Srbija ne rnağora, da je Dalmacija sklenila, da se bo izjavila za politiko in stranko tedaj, ko se vrne dr. Trumbić in da v novi stranki tudi Vseslovenska Ljudska Stranka ni zastopana. O kakšni edinstvenosti torej ne more biti govora.

p Agrarna reforma in napredna demokratska stranka, 16. t. m. se je vršila v Zagrebu konferenca napredne demokratske stranke, na kateri so razpravljali o vprašanju agrarne reforme. Po 7uri razpravi je stranka sprejela temeljno načelo poverjenitva Narodnega veća za agrarno reformo in izjavila, da se morajo na tem temelju posestniške razmere v Hrvatski in Slavoniji nemudoma ustavnim putem urediti. Izvolili so poseben odbor, ki bo v podrobnostih ugotovil način, kako naj se v praksi izvrši agrarna reforma.

p Z Nazorom — Ciubellich. Italijanska oblast je na hrvaški šoli v Kastru,

katero je deset let vodil pedagog in pisatelj Vladimir Nator, imenovala za ravnatelj Italijanaša iz zadrške okolice Ciubellica (Ciubelica), gojenca »Lege Nazionale«. p Uspeh graških volitev. V Gradcu je bilo 89.928 volilnih opravičencev, od teh jih je volilo 69.055, to je 76.8%. Ženskih volilk je bilo 38.313, to je 59 odstotkov volilcev. Posamezne stranke so dobile glasov: Krščanski socialci 17.338, socialni demokratje 29.539, nemški demokratje 19.604, stranka vojnih udeležencev 2430, kmetska zveza 144.

p Sestava nemško-avstrijske narodne skupščine še ni docela izvršena. O tem piše v graškem »Volksblattu« merodajen politik: Sedaj morajo glavne volilne oblasti pregledati mandate. Volilno sodišče bo razsojalo o mandatih, proti katerim se vlože ugovori. Obenem bo treba odločiti o mandatih v zasedenih ozemljih. V poštev pride 8 mandatov na Južnem Tirolskem, za katere je bila odločena volitev v Lincu in 3 mandati na Spodnjem Štajerskem. Kar tiče Nemške Češke, Sudetske dežele in Južne Moravske, zahtevajo socialni demokratje 75%, dočim so meščanske stranke pripravljene, da jim odstopijo 50 odstotkov. Radikalci so ponudili soc. demokratom 70%. Vsekakor bo moral drž. svet v svoji seji v četrtek odločiti, ali in kako naj se vpokličejo poslanci iz Nemške Češke in Sudetske.

„Krvnikova vrv.“

Z jutrašnjim dnem pričnemo prinašati našim čitateljem daljši roman z naslovom »Krvnikova vrv«, ki ga je spisal slavni mažarski pesnik Aleksander Petöfi in je klasično delo mažarske literature, roman skrajne napetosti in dovoljne lepote. Čitatelji bodo gotovo radi segli po tem zanimivo pisanem romanu. Naj podamo danes samo par črtic iz pisateljevega življenja. Rojen je bil na novega leta dan 1. 1823. v Kis-Körösu. Njegov oče je bil mesar in je hotel tudi sina izučiti za ta obrt, a sin je bil drugih misli in želja. Šole je obiskoval Petöfi v Kečkemetu in še v različnih drugih krajih. Na neki šoli je dobil slabo spričevalo, ker je hodil v gledališče kljub vsem prepovedim. Oče je bil zato zelo hud in ker se je tudi gospodinja, oziroma gospodar pritoževal čezenj, mu je odtegnil oče vsako pomoč. Zato je šel v Budimpešto in vstopil v neko gledališče kot statit. Potem je preživel nekaj časa pri nekem sorodniku v Budimpešti, študiral klasike in pesnil. Nato je vstopil k vojakom; kot tak je bil na več krajih, dokler ni bil radi bolehnosti odpuščen. Zopet je študiral in dobil nagrado za neko pesem. Nato je kmalu prišel znova k gledališču in koj nato v uredništvo nekega »Modnega lista«. Medtem pa je šel zopet tretjič k gledališču, a ni imel uspeha, zato se je živel samó s pisanjem. Potoval je. Seznanil se je z gospodično Julijo Szendrey in jo poročil. Tu se je umiril in začel živeti v družinski sreči. V letu 1840. je stopl v armado in se bojeval v letu 1849., odkar ga pogrešajo in se ne ve, ali je padel za domovino in bil pokopan s tovariši v skupen grob, ali pa se ga tedaj Rusi vjeli

in poslali v Sibirijo, kjer je živel hudo življenje sibirskega ujetnika. Tu pa tam se zagnali glas, da živi v Sibiriji, a bilo ga ni od nikoder. To je bil v prvi vrsti pesnik, in sicer »mažarski pesnik v strogem smislu besede«, a se je poskušil tudi v drami, potopisih in romanah. Eden teh romanov je tudi »Krvnikova vrv«, eden izmed bisrov mažarske proze, ki nam je neznana kot španska vas. Zanimivo pa je to, da je ta veliki mažarski pisatelj rodom Srb — Petrović. Mažari so ga prekrstili v Petöfija.

Po svetu.

s Nervoznost ob volitvah v Gradcu je morala biti zelo velika, kajti v volilnih zavidihi je našla komisija v mnogih slučajih namesto glasovnice razna izkazila, kakor krstne liste, domovnice itd., dalje letake in podobno. Kakor poročajo graški listi, se je pripetilo celo deželniemu glavarju dr. pl. Kaanu, da je namesto glasovnice vtaknil v zavitek neko uradno listino.

s Aparat za štetje besed. Kot poročajo listi, imajo francoski poročevalci poseben aparat, ki po najnovejšem skrčevalnem sistemu zaznamuje število besed vsakega govornika, ki govori na mirovni konferenci. Wilson govori najdaljše, in doseže rekord z 1600 besedami. Njemu sledita Clemenceau in Leon Bourgeois z 1500 besedami. Lloyd George govori samo 400 besed, Orlando pa je najbolj molčeč. On je s svojimi 150 besedami na zadnjem mestu.

s Podlistek. Vsi časopisi na svetu imajo danes podlistek. Prvikrat je izšel podlistek, vpeljan od Abbéja Geoffroya v »Journal des Debats« l. 1800. Takrat je bila stroga cenzura pod Napoleonom, in ta je rodila »feljton«. Če je bil političen članek konfisciran, so morali imeti hitro kaj pri rokah, da so prostor zamašili in to je bil podlistek. Šele v l. 1830. so začeli prinašati tekoče romane. Prvi podlistek te vrste je bil: »Skrivnosti Pariza«, ki je vzbudil tedaj veliko zanimanja, list pa je mnogo pridobil na ugledu.

s Dame turških oficirjev. Pred nekaj dnevi so poslali s posebnim vlakom iz Budimpešte turške vojake in oficirje domov, ki so bili zadržani od dni revolucije v mestu. Pri njih odhodu so se doigrali na kolodvoru lepi dogodiljaji. Turški oficirji so v mažarski prestolici vzljubili nekatere dame in so jih hoteli spraviti na Turško s seboj. Ker pa je kontrola stroga, zato so se poslužili te-le zvijače: Oblekli so dame v njih lastno uniformo, medtem ko so bili oni oblečeni samo v zimsko suknjo. Pri preiskavi priljage pa je našla policija ne navadno množino ženske obleke in ko so vzeli enemu vojaku fes, se je prikazala lepa blondinka. Med to turško družbo so odkrili nič manj kot 80 dam, ki so hotelo odpotovati s Turki. Odigrali so se tragi-komični prizori. Nekateri oficirji so zapustili vlak in izjavili, da ne odpotujejo, dokler ne dobe potnega dovoljenja tudi dame. —

s Mlaka krvi v hotelski sobi. Kot poročajo, je prenočeval pred nekaj dnevi v St. Pöltu v hotelu »Krebs« neki Adalbert

Sichra iz Dunaja; mož pa je izginil koj jutraj iz hotela. V njegovi sobi pa so našli na podu mlako krvi in slutili so to in ono. Stvar se je deloma pojasnila. Gre za poizkus samoumora, ki se ni posrečil in je ranjenec potem zbežal. To bo najbrž uradnik Adalbert Sichra iz Dunaja, o katerem je povedala mati, da je silno potlačen in strt, odkar je bil vojak.

s Tožba radi cesarjeve podobe. Na Dunaju se je vršila pred par dnevi zanimiva tožba. Slaščičarka Zofija Reichord je bila naročila pri tvrdki Lechner podobo cesarske družine, ki jo je tudi dostavila in zahtevala 50 K plačila. Ker pa je bila slika naročena za trgovino še v času monarhije, jo danes slaščičarka ni hotela sprejeti, ker ni imela zanjo nobene praktične vrednosti in se je ne sme izobesiti, ravno tako ne, kot bi se poprej ne smelo izobesiti slike laškega kralja. Kar je bilo pred nekaj meseci patriotično dejanje, to je danes izdajstvo. Tvrdka je stala na trditvi, da ima slika še vedno dekorativno in zgodovinsko vrednost in ji niso mogli zlepa dopovedati, da ta slika danes ne more imeti nobene historične vrednosti, pač pa morda v 50 letih kot slika »Zadnjih Habsburgovcev«. Tvrdka je izgubila tožbo.

s Tatovi so pustili vizitko. Nek danski bogatin je prišel v Kopenhagen, da bi tam veseljačil. Tam se je seznanil z dvema mladima gospodoma, s katerima je pridno pil. Ko se je pozno ponoči ločil v precej nezavestnem stanju od dragih prijateljev, je šla za njima tudi njegova rejena listnica, ki je vsebovala več tisočakov. Ko je prišel »deželan« zopet k sebi in je videl, kaj se je zgodilo, je naznanil to policiji, a se radi pijanosti ni spominjal kako vnanjost sta imela zlikovca. Ko se je vrnil v hotel, pa je našel v miznici vizitko s potnim naslovom zlikovcev, ki sta mu jo bila dala, ko nista bila več pri »čistem«. Dognali so, da je eden izmed njih sin nekega znanega bankirja v Kopenhagenu.

s Proti plesu in gostijam. Solnograška železna vlada je z ozirom na pomanjkanje živil in veliko bedo prebivalstva strogo prepovedala vse prireditve, kjer se preko mere je in pije, to je vse plese, plesne venčke, ženitnine in sedmine. Prekršitve te prepovedi bod kaznovali z denarnimi in zapornimi kaznimi do 6 mesecev, oziroma z zaprtjem obrata. Kaznovali bodo tudi prireditelje.

s Nepošten častnik. V Krieglachu na Zg. Štajerskem so zaprli črnovoj nadporočnika 27. pešpolka Ferdinanda Langerja, ker je poneveril 100.000 K eraričnega denarja.

s Maščevanje zapuščenega ljubimca. Pred dunajskim sodiščem je stal neki voznik Siegmund S. in se zagovarjal, ker je svojo prejšnjo nevesto tepel s palico. Obtoženec je planil v jok in pripovedoval, da je potem, ko je bil izpuščen iz bolnišnice, izvedel, da mu je postala nevesta nezvesta. Ko se je iz obupa malo preveč napil in nalezl nanjo, se je pogovarjal z njo, a tepel jo ni. Zadel jo je z bičem le mimoidoči kočijaž. Bivša nevesta pa je dejala, da jo je udaril s palico, vendar pa ni imel ta udarec nobenih hudih posledic in je bil on pijan. Prosila je sama, da bi ga ne kazno-

vali. Sodnik je obtoženca izpustil brez kazni, ker udarec ni bil povzročil rane in o razžaljenju časti ni bilo niti govora.

s Mladi pesniki. »Kdaj se pesnik postara?« vprašuje švedski list »Sondags-Nisse« in odgovarja: »Nikoli.« »Mlad lirik.« — »Mlada drama.« — »Mladi romani.« — Kakšna je mladost, ki jih ustvarja? To so mladeniči med 40. in 50. leti. Če vzamemo posamezno leposlovno delo iz leta 35., tedaj zgoraj navedeno v pretežnem pravo. Vidi se gospoda s plešo, očali, polno brado, trebuhom in penzijo. Kakšna stara reva je to? — Tihot! To je eden mlajših lirikov. Ljudje, ki zrejo s žalostjo bližajočo se starost in uporabljajo brez uspeha najrazličnejša sredstva — naj se posvetijo pisateljskemu stanu.

s Strašen umor dojenčka. Igrajoči otroci so odkrili v dunajskem 19. okraju grozen zločin. Blizu opekarn so namreč zapazili otroci dva meseca staro, popolnoma golo truplo deklice, ki je imela mnogo ran na glavi. Z gotovostjo se sodi, da je bil otrok umorjen, in ga je hotel vreči storilec ali storilka čez nasip v skoraj izsušeni jarek opekarne.

s Zaroka Asquithove hčere. Hči angleškega državnika Asquitha Elizabeta se je zaročila z rumunskim princem Bibesco, ki je v diplomatični službi in se je vrnil nedavno iz Washingtona, kjer se je mudil po angleškem nalogu. Mis Asquith je priljubljena v londonski družbi in je kljub njeni mladosti nastopila že kot guvernica, pisateljica in gledališka igralka.

s »Maškerade« na Novi Zelandiji. Ves London se je smejal naredb inozemeljskega sanitetnega sveta, ki jo je naperil proti »španski«, ki tudi v njih deželi ni prizanesla. Stari možje so se namreč posvetovail, mislili in ugibali, kako bi spravili to špansko pritepenko iz dežele, ali jo vsaj omejili in preprečili medsebojno okuževanje. Izmislili so si posebno pametno. Izdali so ukaz, da morajo vsi ljudje nositi maske, da se tako zabrani nadaljno okuževanje. Pomislite, kako lepa slika se kaže danes na Novi Zelandiji. Vsak dan pust, vsak dan maškerada! Moški in ženske, staro in mlado je letalo po cesti z maskami na obrazu, in niso se poznali med seboj. Misliti si morate, koliko komedij in pomet je nastalo iz te maškerade. Sanitetni svet pa je bil ponosen na to idejo in kdor je prišel brez maske na cesto, je moral plačati za to.

s V »lepih« starih časih. Kipu kralja Ludoviku I. Bavarskega v Edenholmu je bila ponoči odbita glava. Ta kip je bil izdelan v Monakovem in je predstavljaj kralja z napisom: »Tudi zdaj, ko sem zapustil prestol, bije moje srce za Bavarsko za Nemčijo.« Trije stanovanjci v Ebenhofni so bili zaprti kot osumljeni. — Tako so pisali še 13. decembra 1918.

s Francoski tisk proti pijavkam. Francoski časopisi vedno huje napadajo brezvestne trgovce, ki na strašen način stiskajo ljudi bolj in bolj, mesto, da bi ublažili splošen položaj. »V L'homme Libre« je oster članek pod naslovom »Sovražnik naroda«, ki končuje s temi besedami: »Skraven čas je! Nikdar ni bila objest sovraž-

nikov naroda tako velika in tako cinična. Narod je predober. Če ne želijo, da zletijo nekega dne izložbe v zrak in da se ne okitijo ulične svetilke z nakitom izza prve dni revolucije, tedaj naj se vlada pobriga. »Jutri bi bilo lahko že prepoznal« — To je res! Sami si kopljemo nevarnost in delamo strugo novim valovom.

s Kdaj se je treba poročiti? Statistika ne pozna idealizma, ona nas stavi pred gole številke razuma. Če hočeš — tako pišejo — da bodo tvoji otroci telesno in duševno zdravi, ne smeš se ženiti tjavendan, ampak si izbrati ženo, ki mu gre po starosti in razvoju. Najšibkejšie otroke imajo mlade matere, najmočnejšie otroke imajo očete v starosti od 30 do 40 let. Mož ne sme biti mnogo starejši kot žena, a nič ne de, če je žena malo starejša kot mož. Najsrečnejši in najprimernejši zakon je oni, kjer je žena stara od 20 do 30 let, mož pa kakih 10 let starejši. Slabi pa so otroci od mater, ki niso stare nad 20 let — taki otroci ne žive dolgo.

s Angleške ladje naproday. Kot se poroča, so angleške oblasti dovolile prodajo nekaterih nad 15 let starih ladij, pod pogojem, da se bodo vsote porabile za gradbo novih ladij.

s Petrograd pred lakoto. Petrograjci ližejo danes sol — zadnje sredstvo, da se rešijo smrti vsled lakote. Kot se poroča iz Rusije, je tam dosegla lakota svoj vrhunec. V zadnjih dneh niso imeli niti ovsa, ampak so delili sol in sicer po dva funta na delavce in pol funta za meščane. To je pač krvava ironija — če je res. Ne vem, kdo bi lizal sol, če bi bil lačen.

Peter Klemen:

Moja pot.

Zapiski kurirja, ki je hodil prepočasi.

(Dalje.)

Pripovedoval je približno sledeče stvari: »Naš narod (italijanski) ima čut pravičnosti, žene se nekaj časa za neko fiksno idejo, ki mu jo vbijejo v glavo časopisi, ko pa spozna, da dela krivico, tedaj se umakne in hoče popraviti, kar je storil krivičnega. In ravno zato je prav, da so Italijani zasedli slovenske kraje, bodo vsaj videli, da tam ni našega elementa in torej tam nimajo ničesar iskati.« Kot mejo v Istri je določil Učko goro (Monte Maggiore), glede Reke in Dalmacije je menil, da spričo velike manjšine Italijanov v teh krajih ne gre, da bi jih Italija reklamirala zase, kot po njegovem mnenju ne bi bilo umestno, da mi zahtevamo ono malo Hrvatov, ki bi ostali italijanski podaniki onstran črte Učka gora proti severu. Da bi se pa v teh krajih ustvaril znošljiv položaj, bi bilo treba, da mi pomirjevalno uplivamo na okupirane Jugoslovane, Italijani pa bi morali isto storiti napram neodrešenecem v Reki in Dalmaciji.

O Trstu in Gorici ni izpregovoril besede. Spričo splošnega navdušenja, ki so ga kazali za njegove »trezne« besede vsi navzoči razen nas treh Jugoslovancev, sem

al prihranil vprašanje o zgoraj omenjenih dveh mestih in slovenskem Krasu. Čutil sem, da bi njemu kot osebi, ki misli, vsaj od daleka pravično (il senso di giustizia) naši stvari, delal krivico, če bi ga nadržil. Dali smo si roke kot prijatelji in Salvemini, ki so mu radi njegovih slovenskih simpatij nadejali ime »Slavemini«, je odšel.

Marchese de Viti de Marco se je bridko pritoževal, da mu med vojsko vsled njegove trezne politike niso pustili govoriti v parlamentu in kadar je vstal, da zine besedo, so ga izžvižgali na stol.

Tako smo končali svoj razgovor, a de Marco je naju opozoril, da morava na vsak način pred odhodom posetiti tudi ministra Bissolatijsa. Obljubila sva, da vse narediva, kot so naročili, in voščila družbi dober večer in lahko noč.

Drugi dan, bilo je v torek, sva šla zopet na legacijo, a »pasuši« još niso bili gotovi. Obljubili pa so nama, da v sredo gotovo že lahko odrineva. In prišel je ta dan zopet v brezplodnih pogovorih in brez ciljenem korakanju po Via Nazionale in Corso Umberto I°.

Zvečer istega dne so nama na konzulatu obljubili, da bodo v sredo potni listi že povsem gotovi in midva lahko odpotujeva še isti dan zvečer ob osmih preko Genova in Ventimiglia v Pariz.

V sredo so naju poslali na vojaški oddelek konzulata, tam so naju krstili za administrativne oficirje ter nama pritiskali in dali pritiskati potrebne pečate. Ker francoske vize še nisem opazil v rdeči knjižici, sva z doktorjem Ivanom vprašala, če naju puste Francozi čez mejo kar tako, a neki kapetan, se ne spominjam več njegovega imena, je izjavil, da za francoske mejne oblasti popolnoma zadostuje pečat francoskega kolodvorskega poveljstva na postaji Termini. Rekli so nam, da je običaj in ker je običaj, bo veljal tudi za naju dva. Midva reveža-nevedneža sva verjela, plačala v Flori svoje račune in odšla. V veliki naglici, ki naju je podila, je Ivan pozabil v hotelu tudi svojo nočno srajco.

Prišla sva še o pravem času na postajo Termini, četudi je bil gospod Ivan zelo počasen in sem ga moral malone zmerjati, predno je zaprl svoje kovčge. A v vsakem takem slučaju me je smehljaje se mirno zavrnil: »Čekajte, gospodine, ima još dosti vremena. A mene je s tem naravnim mirom še bolj razburjal. Kadarkoli pa je videl, da me njegova počastnost jezi, mi je ponudil cigareto in Petru so se usta zaprla in jeza se je izkadila s cigareto vred.

O, to vam je političar, ta doktor Ivan L. — Ko sva prišla na kolodvor, naju je že čakal srbski kapetan prve klase, da nama preskrbi pečat francoskega kolodvorskega poveljstva.

Vzel je najina dokumenta in čez par minut sva že imela vse papirje — v redu. Gospod kapetan naju je spremil do vlaka, nama voščil srečno pot in lahko noč.

Vlak je odšel ob osmih zvečer iz Rima preko Civitavecchia, Livorno, Pisa, Spezia proti Genovi.

Krog pol devetih drugi dan sva dospela v Genovo, a izvedela sva, da jo je vlak

proti Ventimiglia že odpihal nekaj minut prej.

Čakati sva morala in ker je bilo časa dovolj, sva šla po mestu, »da štogod vidiva«, je rekel gospod Ivan L.

Najela sva si izvoščka za eno uro za 12 lir, ker je to potrebna in previdna pogodba, ki jo je v Italiji treba skleniti z vsakim voznikom, če nima taksimetra. (Dalje.)

Aprovizacija.

a Prodajalci moke se vabijo, da tako j naznanijo ves ostanek blaga, ker se jim bode sicer naložila globa.

a Stranke, ki dobivajo meso pri Toniju, se imajo zgledati v aprovizačnem uradu na Poljanski cesti št. 13 v prvem nadst., kjer dobijo nove izkaznice za meso. Določen je tale red: v četrtek, dne 20. t. m., stranke z začetnimi črkami A do L in v petek, dne 21. t. m., stranke s črkami M do Z. Prinesti je seboj: 1. staro izkaznico za meso, 2. rumeno ali zeleno legitimacijo za živila, 3. železničarji nakupne knjižice, oziroma potrdila o številu oseb in 4. kdor jo ima, izkaznico ubožne akcije. Uradne ure so dopoldne od 8. do 12. ure in popoldne od 3. do 5. ure. Stare izkaznice za meso so neveljavne, kakor hitro dobe stranke nove izkaznice.

a Kislo zelje za I. okraj. Stranke prvega okraja prejmejo kislo zelje v četrtek, dne 20. t. m. pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: dopoldne od 8 do 9 št. 1 do 400, od 9 do 10 št. 401 do 800, od 10 do 11 št. 801 do konca. — Vsaka

Ilisi - podgane stenice - šurki

in vsa golazen mora poginiti ako porablja moje najbolj preizkušene in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 5—, za podgane in miši K 5—; osebno ostra pasta za podgane K 6—; za šurke 5 K; posebno močna tinktura za stenice 5 K; uničevalec moljev K 2—; prašek proti mrčesom 2 in 4 K; tinktura proti ušem pri ljudeh 3 K; mazilo za uši pri živini 2 K; prašek za uši v obleki in perilu K 2—; tinktura za bolhe pri psah K 150; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničevalec rastlin) K 3—. — Pošljite po povzetju Zaved za eksport

M. Jünker, Zagreb 116, Petrinjska ulica 3.

stranka dobi 2 kg na osebo. — Kilogram stane 1 krono.

a Kislo zelje za II. okraj. Stranke drugega okraja prejmejo kislo zelje v četrtek, dne 20. t. m. pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: popoldne od 2 do 3 št. 1 do 700, od 3 do 4 št. 701 do 1400, od 4 do 5 št. 1401 do konca. Vsaka stranka dobi 2 kg zelja na osebo. Kilogram stane 1 krono.

a Kislo zelje za III. okraj. Stranke tretjega okraja prejmejo kislo zelje v petek, dne 21. t. m. pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: dopoldne od 8 do 9 št. 1 do 500, od 9 do 10 št. 501 do 1000, od 10 do 11 št. 1001 do konca. Vsaka stranka dobi 2 kg zelja na osebo. Kilogram stane 1 K.

a Kislo zelje za IV. okraj. Stranke četrtega okraja prejmejo kislo zelje v petek, dne 21. t. m. pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: popoldne od 2 do 3 št. 1 do 600, od 3 do 4 št. 601 do 1200, od 4 do 5 št. 1201 do konca. — Vsaka stranka dobi 2 kg zelja na osebo. Kilogram stane 1 K.

Sovražnika.

Novela. — Spisal Anton Čehov.

(Konec.)

Abogin je stopil z naglimi, velikimi koraki v sredo sobe za goste, pripognil se je, vzdihnil in napravil z rokama grozilne kretnje.

»Prevarjen,« je zavpil, med tem, ko je zlog »var« posebno glasno povdaril. »Prevarila me je! Prevarila me je! Obolela je in me poslala po zdravnika, da je lahko zbežala s Papčinskim, O, Bog!«

Abogin je stopil s težkim korakom pred doktorja, stisnil svoje bele nežne pesti pred njegov obraz in tožil dalje, gibajoč roke.

»Zapustila me je! Prevarila! Kaj pomeni ta laž?! Ti moj Bog! Ti moj Bog! Kaj hoče s to umazano, poredno igro, s tem vražjim, kačjim dejanjem?! Kaj sem ji storil? Zapustila me je!«

Solze so mu udarile iz oči. Obrnil se je, stoječ na eni nogi in šel po sobi gor in doli. Zda, v kratki suknji, v ozkih hla-

Anončna

Ekspedicija v vse jugoslovanske in inozemske časopise.

Al. Matelič, Gjubljana
Kongresni trg št. 3/1.

Brezplačna sestava

učinkovitih inseratov v vseh evropskih jezikih.

pisarna

čah po najnovejšem kroju, v katerih so se zdele nege nenavadno ozke, z veliko glavo in kosmatim belim ovratnikom, je izgledal resnično tako kakor lev. Na ravnodušnem obrazu doktorjevem, se je kazala radovednost. Dvignil se je in opazoval Abogina.

»Oprestite, kje pa je bolnica?« je dejal.

»Bolnica, bolnica!« je vpil Abogin meje, jokaje, še vedno grozeč z rokama. »To ni nobena bolnica, ampak prokleta nesramnica! To je ničvrednica, ki je niti vrag ne bi mogel izmisliti hujše! O Bog, raje naj bi bila umrla! Tega ne preživim! Tega ne preživim!«

Doktor se je vzpel. Njegove oči so mežikale, solze so stopile na trepalnice, ozka brada se je zgibala in se premikala s spodnjo čeljustjo vred na desno in na levo.

»Povejte mi, kako je to?« je dejal in se ozrl radovedno. »Meni je umrl edini otrok, moja žena je ostala v svoji žalosti popolnoma sama doma... Jaz sam stojim komaj na nogah, tri noči že nisem spal... In kaj pomeni to? Mene silite, da igram vlogo v neki smešni komediji! Jaz... jaz ne razumem tega.«

Abogin je odprl pest in vrigel iz nje zmečkan listič na tla in ga pohodil, kot se pohodi mrčes, ki ga je treba umoriti.

»In jaz nisem videl tega... ne razumem!...« je dejal s stisnjenimi zobmi in stisnjeno pestjo pred svoj obraz in se strašno spasil. »In jaz nisem zapazil, da je prihajal vsak dan in jaz nisem zapazil, da je prišel danes s kočijo. Čemu s kočijo? In jaz tega nisem videl! Jaz — copatnik!«

»Nič... nič ne razumem!« je mrmral doktor. »Kaj je to? To se pravi imeti človeka za norca, to je zasramovanje človeške bolesi! To je nekaj nemogočega... To se mi dogaja prvič v življenju!«

S topim, začudenim izrazom človeka, ki je jedva začel razumevati, da se ga je zalilo, je skomignil doktor z rameni, mahnil z rokama, ki so izrazile njegovo začudenje in nezmožen, da bi kaj dejal, ali storil, se je sesedel na stol.

»No, če me ne ljubiš več, če si vzljubila drugega, tedaj Bog s teboj!« je dejal Abogin z jokajočim glasom. »Čemu ta prevara? Čemu to kruto izdajstvo? Čemu? In zakaj? Kaj sem ti storil? — Poslušajte, doktor!« je dejal in stopil k Kirilovu. »Vi ste bili neprosto voljna priča moje nesreče, ne bom Vas skrival skrivnosti. Prisrčnem Vam, da sem ljubil to žensko po božje, kot suženj! Vse sem storil zanj: sprl sem se s soročniki, pustil službo, zanemaril glasbo; vse sem ji dopustil, kar bi niti lastni materi in sestri ne bil dovolil... Niti enkrat je nisem pogledal nepriazno... Jaz sem nedolžen... Čemu ta laž? Ne zahtevam ljubezni od nje, a čemu ta prevara? Če me ni ljubila, zakaj mi ni povedala tega, posebno, ker je poznala moje nazore v ti zadevi.«

S solzami v očeh, trepetajoč po celem telesu, je razodel Abogin doktorju svoje srce. Govoril je vroče in sliskal roki na prsi; odkril je vse družinske skrivnosti brez obotavljanja in bil je vesel, da se jih je iznebil. Ko bi mogel govoriti na ta način vsaj par ur in izprazniti svoje srce, čutil

bi se mnogo lažje. In kdo ve, morda bi bil izpraznil svojo bolest brez vsega drugega, če bi ga bil doktor mirno poslušal in mu kazal svoje sočutje...

Toda prišlo je drugače. Med tem ko je Abogin govoril, se je spremenil izraz doktorjevega obraza. Ravnodušje in začudenje se je spremenilo v težko razžaljenje, nevoljo in jezo. Poteze na licu in čelu so postale še odločnejše, strožje in neprijetnejše. Ko je Abogin držal doktorju pred obraz sliko mlade dame z neizraznim obrazom samostanske nune in ga vprašal, če je mogoče verjeti, da bi ta obraz lagal, je skočil doktor kvišku in dejal, med tem ko je bruhnil slednji zlog surovo iz se:

»Čemu mi govorite to? Tega nočem slišati! Tega nočem!« je vpil in udaril s pestjo ob mizo. — »Kaj me brigajo Vaše skrivnosti! Vi imate pravice, da mi pripovedujete te neumnosti! Ali mislite morda, da nisem še dovolj užaljen? Ali sem Vaš hlapec, ki ga smete razžaliti kakor hočete? Da?«

Abogin se je umaknil par korakov in zrl zdravnika ves začuden.

»Čemu ste me privedli sem?« je dejal; brada se mu je tresla. Čemu ste se poročili radi zabave, znoreli radi zabave in zdaj imate malo drame — kaj me to briga? Kaj pa je skupnega med menoj in Vašimi romani? Pustite me v miru! Vadite se v samoljubju, ponašajte se z Vašimi človekoljubnimi mislimi, igrajte — doktor je poškilil na skrinjo, v kateri so bili instrumenti — igrajte na kontrabase in pozavne, postanite debeli kot puran, toda mene ne vodite za nos! Če ne znate človeka spoštovati, mu vsaj prizanesite z Vašo pozornostjo!«

»Oprostite, kaj pomeni vse to?« je vprašal Abogin zarudel.

»To Vam hočem reči, da je nizko in grdo, igrati se z ljudmi! Jaz sem zdravnik in Vi imate zdravniške in sploh vse delujoče, ki ne dišijo po dišavah in prostituciji za Vaše hlapce in ljudi, ki niso comme il faut — no, imejte jih za take, toda nihče ni Vam dal pravice, da se norčujete iz človeka, ki ga tarejo lastne bolesi dovolj!«

»Kako mi morete to reči?« je dejal Abogin rahlo in njegov obraz je začel trepetati znova, tedaj očitno od jeze.

»Ne — kako si morete dovoliti, peljati me tu sem, vedoč, kako težko žalost moram nositi, in me prisiliti, da naj poslušam Vaše neumnosti?« je vpil doktor in udaril znova po mizi. »Kdo Vam je dal to pravico, da se norčujete iz žalosti bližnjega?«

»Vi ste ob pamet!« je vpil Abogin. »To ni plemenito! Jaz sam sem zelo nesrečen... in... in...«

»Nesrečen,« je dejal doktor in se smojal zaničljivo. »Čemu govorite o tem, ko se Vas čisto nič ne tiče. Falota, ki ne more najti denarja, da bi plačal svoje menice, imenujete tudi nesrečnega. Puran, ki ga mast zalije, je tudi nesrečen. Usmiljenja vredni ljudje.«

»Častivredni gospod, ki se spozablja!« je sikal Abogin. »Za take besede... lahko pridejo posledice! Ali me razumete?«

Abogin je segel z naglico v žep, vzel

iz njega denarnico in vrigel iz nje dva bankovca na mizo.

»Vzemite to za obisk,« je dejal, nosnice so mu trepetale. »Tu imate nagrado!« »Ne smete mi ponujati denarja!« je vpil doktor in zagnal papir na tla. »Razžaljenja ne morete opravičiti z denarjem!«

Abogin in doktor sta si stala nasproti in si v jezi govorila vsakovrstna razžaljenja. Nikoli v življenju, niti v sanjah nista nikdar izrekla toliko trdih, krivičnih in nesoprazumljivih besed. Iz obeh je govorilo golo samoljubje nesrečnika. Nesrečniki so samoljubni, hudobni, krivični, trdi in se morejo razumeti manj nego najhujši tepci. Nesreča ne družijo ljudi, ampak jih razdvaja, n opsebnost tu, ko je bolest skoraj enaka, se čuti mnogo več krivičnosti in trdote, kot tam, kjer so ljudje povprečno in pretežno srečni.

»Poskrbite, da se peljem nazaj,« je zaklical doktor ves iz sebe.

Abogin je pozvonil. Ko se ni na to zvonjenje nihče prikazal, je pozvonil še enkrat in zagnal zvonec na tla; ta je padel na tepih in dal umirajoč glas od sebe. Sluga se je prikazal.

»Kje tičite vsi; vrag naj vas vzame!« je vpil gospodar in stiskal pesti. »Kje pa si bil? Pojdi in reci, naj pripravijo za tegale gospoda kočijo, meni pa naprezite voz. Stoj!« je zaklical, ko je hotel sluga oditi. »Jutri ne sme biti noben izdajalec več v hiši! Vsi proč! Drugo služinčad bom dobil! Pošast!«

Ko sta čakala na vozove, sta molčala Abogin in doktor. Prvi je zopet dobil izraz sitosti in elegancije. Korakal je po sobi gori in doli, zmaljal z glavo in zdelo se je, da nekaj razmišlja. Jeza se mu še ni pohladila, a sklenil je, vesti se tako, da ne bi sovražnik opazil tega... Doktor pa je stal tu, oprt z eno roko na rob mize in je gledal na Abogina z globokim, skoraj ciničnim zaničevanjem, s katerim znajo zreti edino le bolest in nesreča, če vidijo pred seboj sitost in eleganco.

Ko je koj nato šel doktor v kočijo in se odpeljal, so zle njegove oči še vedno zaničljivo. Bilo je temno, mnogo temnejše kot pred eno uro. Rdeči polmesec je bil že izginjal za grič in oblaki, ki so stražili mesec, so obdajali kot temne lise zvezde.

Voz z rdečimi svetilkami je drdral po cesti in šinil mimo doktorja.

Abogin se je peljal, da bi protestiral, da bi storil neumnosti...

Med celo potjo ni mislil doktor niti na svojo ženo, niti na Andreja, ampak samo na Abogina in na ljudi, ki so živeli v hiši, ki jo je ravnokar zapustil. Njegove misli so bile krivične in zelo ostre. Obsodil je Abogina, njegovo ženo, Papčinskega in vse, ki žive v rdeči svetlobi salonske luči in diše po dišavah in jih sovražil vsa vožnja in zaničeval iz dna svoje duše. V njegovi notranjosti se je trdno ustvarilo posebno mnenje o teh ljudeh.

Čas in bolest Kirilova bosta prešla, to mnenje pa, ki je krivično in nevedno človeškega srca, ne bo minilo in bo ostalo v zdravnikovem spominu do groba.